

ואינו נודע, פִּינֵן שֶהקול ההוא יוצא, אִז נמצא הכל, דִּין ורחמים. זהו שפִּתּוּב וְעֵלְיוֹן יתֵן קולו. פִּינֵן שִׁיתֵן קולו, אִז בְּרַד וגַחְלֵי אֵשׁ, מִיָּם וְאֵשׁ.

בא ראה, בְּשֶׁעָה שְׁנוֹלַד יְהוּדָה, מֵה פִּתּוּב? (בראשית כט) וַתַּעֲמַד מְלֻדָּת, מִשּׁוּם שֶׁזָּה הוּא הַיְסוּד הַרְבִּיעִי מֵאוֹתָם הָאַרְבָּעָה שֶׁהֵם הַמְּרֻכָּבֵי הָעֲלִיּוֹנָה, עֲמוּד אֶחָד מֵאוֹתָם אַרְבָּעָה הַעֲמוּדִים, מֵה פִּתּוּב בּו? וְיֵהי בַעַת הַהִיא וַיִּרַד יְהוּדָה מֵאֵת אֲחִיו, מֵה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהוֹרִידוּ אֶת יוֹסֵף לְמִצְרַיִם, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ.

וַיֵּרָא שֵׁם יְהוּדָה בַּת אִישׁ כְּנַעֲנִי, וְכִי כְנַעֲנִי הִיָּה? אֲלֹא הִנֵּה פִּרְשׁוּהוּ הַחֲבָרִים. וַתַּהַר וַתֵּלֵד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ עֵר. שְׁלֹשָׁה בָנִים הָיוּ לַיהוּדָה, וְלֹא נִשְׂאָר מֵהֶם רַק אֶחָד, וְזֶה הוּא שְׁלֵה.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזִיָּא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי אֶלְעָזָר, לְמָה פִּתּוּב בְּבִנֵי יְהוּדָה, בְּרֵאשׁוֹן - וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ עֵר, וּבְשֵׁנֵי הָאַחֲרִים פִּתּוּב, וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ אוֹנָן, וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שְׁלֵה?

אָמַר לוֹ, בֵּא רְאָה, הַפֶּרֶשָׁה הַזֹּאת הִיא סוּד עֲלִיּוֹן, וְהַכֹּל הוּא פְּרֵאוּי. וַיִּרַד יְהוּדָה מֵאֵת אֲחִיו, שֶׁהִנֵּה נִכְסְתָה הַלְּבָנָה וַיִּרְדָּה מִהַדְרָגָה שֶׁל תַּקּוּן לְתוֹף דְּרָגָה אַחֲרָת, שֶׁהַתְּחִבּוּר בֵּה הִנְחָשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיֵּט עַד אִישׁ עַדְלָמִי וַיִּשְׂמוּ חִירָה.

וַתַּהַר וַתֵּלֵד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ עֵר, וְהוּא רַע, וְהַכֹּל אֶחָד, שֶׁבֵּא מִצַּד הַיָּצֵר הָרַע, וּמִשּׁוּם כֶּף פִּתּוּב וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ וְלֹא כְּתוּב וַיִּקְרָא שְׁמוֹ. בְּיַעֲקֹב כְּתוּב וַיִּקְרָא שְׁמוֹ, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרָא לוֹ יַעֲקֹב, וְכֵאן אֶת - לְרֵבּוֹת דְּרָגָה

דִּינָא בְּרַחֲמֵי. וְעֲלִיּוֹן, אָף עַל גַּב דְּלֹא אֲשַׁתְּפַח וְלֹא אֲתִיידע, פִּינֵן דִּיהוּא קוֹל נְפִיק פְּדִין אֲשַׁתְּפַח כְּלָא, דִּינָא וְרַחֲמֵי. הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְעֲלִיּוֹן יתֵן קולו, פִּינֵן דִּיתֵן קולו, פְּדִין בְּרַד וְגַחְלֵי אֵשׁ, מִיָּא וְאֶשָּׁא.

הָא חֲזִי, בְּשֶׁעָתָא דְאֲתִילִיד יְהוּדָה מֵה כְּתִיב, (בראשית כט) וַתַּעֲמַד מְלֻדָּת, בְּגִין דְּדָא הוּא יְסוּדָא רְבִיעָאָה מֵאִינוֹן אַרְבַּע דְּאִינוֹן רְתִיכָא עֲלָאָה, סְמָכָא חַד מֵאִינוֹן אַרְבַּע סְמָכִין. מֵה כְּתִיב בִּיה, וְיֵהי בַעַת הַהִיא וַיִּרַד יְהוּדָה מֵאֵת אֲחִיו, דִּיהוּ מְלֻכָא עֲלִיּוֹהוּ. מֵאִי טַעֲמָא, בְּגִין דִּיִּוֹסֵף נִחְתּוּ לִיה לְמִצְרַיִם פְּדִקְאֲמָרְן:

וַיֵּרָא שֵׁם יְהוּדָה בַּת אִישׁ כְּנַעֲנִי. וְכִי כְנַעֲנִי הָוָה, אֲלֹא הָא אוֹקְמוּהָ חֲבָרִיא. וַתַּהַר וַתֵּלֵד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ עֵר, תֵּלַת בְּנֵין הָווּ לִיה לַיהוּדָה, וְלֹא אֲשַׁתְּאָרוּ מִנֵּיהּוּ בַר חַד, וְדָא הוּא שְׁלֵה.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזִיָּא הָווּ אֲזֵלִי בְּאַרְחָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי אֶלְעָזָר, אֲמַאי כְּתִיב בְּבִנּוֹי דִּיהוּדָה, בְּקִדְמָאָה וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ עֵר, וּבְתַרְיִן אַחֲרֵינִין פִּתּוּב וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ אוֹנָן, וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שְׁלֵה.

אָמַר לִיה תָּא חֲזִי, הָאִי פְּרֵשְׁתָּא רְזָא עֲלָאָה אִיהוּ, וְכֹלָא אִיהוּ כְּדָקָא חֲזִי. וַיִּרַד יְהוּדָה מֵאֵת אֲחִיו, דִּהָא אֲתַפְסִיא סִיְהָרָא, וְנִחְתַּת מִדְּרָגָא דְתַקְנָא לְגוֹ דְרָגָא אוֹחֲרָא, דְאֲתַחֲבַר בִּיה חֲזִיָּא, כְּמָה דְאֵת אָמַר וַיֵּט עַד אִישׁ עַדְלָמִי וַיִּשְׂמוּ חִירָה.

וַתַּהַר וַתֵּלֵד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ עֵר, וְאִיהוּ רַע, וְכֹלָא חַד, דְּאֲתֵיָא מִסְטְרָא דִּיִּצְרָהָרַע. וּבְגִין כֶּף פִּתּוּב וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ, וְלֹא כְּתִיב וַיִּקְרָא שְׁמוֹ. (דף קפ"ב ע"ב) בְּיַעֲקֹב כְּתִיב וַיִּקְרָא שְׁמוֹ, דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרָא לִיה